

Συναντήσαμε τον Ben van Berkel, συνιδρυτή του UN Studio (μαζί με την Caroline Bos) και «πατέρα» έργων όπως η γέφυρα Erasmus ή η κατοικία Moebius, επ' ευκαιρία ομιλίας του στη Θεσσαλονίκη. Η συνέντευξη έγινε στην πλατεία Αριστοτέλους, με φόντο το θαλάσσιο μέτωπο της πόλης, το οποίο ο Ολλανδός αρχιτέκτονας χαρακτήρισε ως «εξαιρετικό», προτείνοντας ωστόσο μια σειρά από λύσεις για την περαιτέρω βελτίωσή του. Μάλιστα, όπως προέκυψε από τα λόγια του, δεν θα είχε αντίρρηση να συνεργαστεί με μια ομάδα αρχιτεκτόνων, που θα αναλάμβανε να δουλέψει πάνω σε ένα ενδεχόμενο project για τη «μεταμόρφωση» της πόλης.

Ο Ben Van Berkel είναι άνθρωπος προσιτός και χαμογελαστός, με βλέμμα που δίνει την εντύπωση ότι απέναντί σου έχεις έναν αρχιτέκτονα με το ...σύνδρομο της διαρκούς δημιουργικής ανησυχίας. Η συνέντευξη διατρέχει μια σειρά από δημιουργικούς σταθμούς: από ένα φόρεμα μέχρι μια σειρά από ποτήρια για γνωστό οίκο, από το κτίριο της Mercedes Benz, μέχρι την πανεπιστημιακή έδρα. Και περιέχει μια συμβουλή για νέους αρχιτέκτονες...

Τα κτίρια σας έχουν ασυνήθιστες, «αντισυμβατικές» φόρμες, με έντονο το στοιχείο της καμπύλης. Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζετε όταν πρέπει να μετατρέψετε την ιδέα, το σχέδιο που έχετε στο μυαλό σας σε ένα αληθινό κτίριο; Ποιες υποχρεώσεις κάνετε;

τρόπο που επιθυμώ, τα αφαιρώ ξανά. Αυτή τη διαδικασία ακολουθούμε όταν δουλεύουμε πάνω στη μετατροπή μιας ιδέας σε πραγματική φόρμα.

ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΚΟΜΗ ΧΩΡΟΣ ΓΙΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Πότε λοιπόν αρχίζει η επανάσταση;

Η επανάσταση αρχίζει όταν αυτό που «εφευρίσκεις», σχεδιάζεις και παράγεις είναι μεν ριζικό νέο και διαφορετικό, αλλά συνδέεται με όλο το πλαίσιο της σύγχρονης σκέψης, γίνεται μέρος του. Όπως στη βικτοριανή εποχή, οι ναοί ήταν προσαρμοσμένοι στην ανάγκη ξεχωριστής εισόδου ανδρών και γυναικών, όποιο και αν ήταν το μορφωτικό και κοινωνικό επίπεδο των δευτέρων. Τότε η αρχιτεκτονική του κτιρίου πραγματικά προσαρμοζόταν και «αντιμετώπιζε» τις ανάγκες της εποχής και του πολιτισμού του... Πιστεύω ότι, με το κτίριο της Mercedes ξεκινήσαμε και εμείς μια μικρή επανάσταση, ιδίως στον οργανισμό του κτιρίου... Νομίζω ότι εκεί μπορούμε να δούμε τα ψήγματα κάποιου κτιρίου που μπορεί να είναι νέο, όχι μόνο για το δικό του «χατίρι», αλλά κυρίως σε σχέση με το πώς συνδέεται με τα πράγματα έξω από αυτό.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

BEN VAN BERKEL

Θέλω να πιστεύω ότι το καλύτερο project μου είναι το αμέσως επόμενο

Είναι σίγουρα πάντα δύσκολο να «ενορχηστρώσεις» τις ιδέες, να τις μετατρέψεις σε σχήμα και μορφή. Πρέπει να κοιτάξεις τις συνέπειες κάθε μορφής, τι μπορεί να κάνει στην πράξη. Σήμερα με τις νέες τεχνολογίες, προσπαθούμε να δούμε πώς η φαντασία μπορεί να αποτυπωθεί σε μια μορφή. Αλλά και πάλι, δεν προβλέπω επακριβώς στο χαρτί. Κάποιες φορές ρεγουλάρω τη μορφή αργότερα, ανάλογα με τον οργανισμό του κτιρίου, με το τι βλέπεις έξω από το κτίριο, πώς δουλεύεις.

Και φυσικά, υπάρχουν εκείνες οι αναπάντεχες, απρόβλεπτες στιγμές, τα απρόσμενα «ατυχήματα», όταν κάποιες φόρμες ξαφνικά «κολλάνε» μαζί. Υπάρχουν πολλά τέτοια στοιχεία στο έργο μου. Τότε κάνω πειράματα και αν αυτά τα «ατυχήματα» δεν «λειτουργήσουν» πάνω στο έργο με τον

Η αρχιτεκτονική είναι συνυφασμένη με την ιστορία της ανθρωπότητας: χιλιάδες χρόνια, εκατομμύρια αρχιτέκτονες, αμέτρητα αρχιτεκτονικά σχέδια, πολλές «επαναστάσεις». Τι θα θεωρούσατε επανάσταση στην αρχιτεκτονική σήμερα;

Υπάρχει ακόμη χώρος για ριζικά νέα πράγματα στην αρχιτεκτονική. Υπάρχουν τόσο πολλά πράγματα που μπορείς να κάνεις σήμερα, ξεκινώντας μπροστά από την οθόνη ενός υπολογιστή. Μπορούν να προκύψουν τόσο απρόβλεπτες φόρμες και τόσο ασυνήθιστες ποιότητες σχημάτων... Και το κυριότερο και πιο ενδιαφέρον είναι ότι οι φόρμες αυτές μπορούν πλέον να παραχθούν στην πράξη, γιατί υπάρχουν πολλοί κατασκευαστές να αναλάβουν κάτι τέτοιο, στο γυαλί, στο αλουμίνιο...

ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΤΕ ΜΙΑ ΑΙΣΘΗΣΗ ΑΝΟΙΧΤΟΥ «ΒΟΥΛΕΒΑΡΤΟΥ»

Το UN Studio παρουσίασε μια πολύ εντυπωσιακή πρόταση για το «Ponte Parodi» και την πόλη της Γένοβας. Πιστεύετε ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να γίνει και για τη Θεσσαλονίκη, ιδίως στο ιστορικό της κέντρο και την παραθαλάσσια περιοχή κοντά στο μνημείο-σύμβολο της πόλης, τον λεγόμενο «Λευκό Πύργο»;

Η αλήθεια είναι ότι δεν πρόλαβα να δω αρκετά την πόλη, αλλά μπορώ να σκεφτώ κάποια πράγματα. Για παράδειγμα, το λιμάνι είναι πολύ ενδιαφέρον. Κάποια από αυτά τα κτίρια θα ήταν πολύ ενδιαφέρον να ανακαινιστούν ή και να ανακατασκευαστούν, όπως ήδη έχει γίνει με ορισμένα. Χρειάζεται όμως πιο ακριβής σχεδιασμός, αν θέλετε να κάνετε την πόλη πολύ πιο ευχάριστη και πολύ πιο προσβάσιμη στο κοινό. Μπορείς να κάθεις και να ατενίζεις επί ώρες αυτό το υπέροχο θαλάσσιο μέτωπο.

Οι άνθρωποι μπορεί να πουν «ας μην αγγίζουμε αυτό το σημείο, είναι τόσο όμορφο και αν κάνουμε κάτι μπορεί από στιγμή σε στιγμή να το δούμε γεμάτο κτίρια». Αλλά εγώ πιστεύω ότι αυτός είναι απλώς ένας φόβος που δεν πρέπει να μας σταματάει από το να κάνουμε ακόμη καλύτερα τα πράγματα που είναι ήδη καλά. Θα ήμουν πιο ανήσυχος αν τα πράγματα δεν ήταν καλά και έπρεπε να τα κάνουμε καλά.

Πιστεύω πραγματικά ότι μπορείτε να κάνετε ακόμη πιο εξαιρετικό το θαλάσσιο μέτωπο της Θεσσαλονίκης. Αλλά πιστεύω ότι χρειάζεστε περισσότερο πράσινο και πρέπει να αναπτύξετε μια αίσθηση ανοικτού «βουλεβάρτου», γιατί σήμερα φαίνεται σαν να υπάρχει μόνοτσι μόνοντσι.

Υπάρχει λοιπόν πραγματικά περιθώριο να κάνουμε κάτι καλό; Γιατί, η Θεσσαλονίκη είναι όντως πνιγμένη στο τσιμέντο και αυτό είναι κάτι που δύσκολα αλλάζει...

συνέχεια στη σελίδα 18

